

De rechtspositie van het onderwijspersoneel in de Vlaamse Gemeenschap

In dit onderzoek worden de verschillende rechtspositieregelingen van het onderwijspersoneel in de Vlaamse Gemeenschap voor het eerst in de geschiedenis op omstandige wijze en vanuit arbeidsrechtelijk perspectief doorgelicht. Er wordt voornamelijk aandacht besteed aan het vrij gesubsidieerd onderwijs. Niettegenstaande kunnen verschillende bevindingen worden getransponeerd op de andere onderwijsnetten aangezien vaak een gelijkaardige, en soms zelfs identieke regeling van toepassing is. Zowel de regelgeving die geldt binnen het schoolpactonderwijs als in de hogescholen en de universiteiten komt aan bod.

Nadat het onderwijsbestel in een breder historisch perspectief is geplaatst, wordt in eerste instantie de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om de rechtspositieregeling van het onderwijspersoneel vorm te geven onderzocht. In het bijzonder wordt bestudeerd in hoeverre een dergelijke bevoegdheid te rijmen valt met de federale bevoegdheid om het arbeidsrecht te regelen. Vervolgens verkrijgen zowel het individueel als het collectief arbeidsrecht geruime aandacht. In deze onderdelen worden o.a. de verschillende fasen van de tewerkstelling op systematische wijze behandeld en komen bijvoorbeeld ook de verschillende overlegorganen aan bod.

Uit het onderzoek blijkt dat de rechtspositieregeling bestaat uit een kluwen van regelgeving dat bovendien sterk versnipperd en verouderd is.

Eén van de pijnpunten betreft o.a. de opeenvolging van arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd. Wetende dat deze mogelijkheid in sommige gevallen een onbeperkte aaneenschakeling van een dergelijke precaire arbeidsverhouding toelaat en dit zonder enige redelijke verantwoording, lijkt één en ander bovendien moeilijk met de Europese regelgeving te rijmen. Verder is ook gebleken dat de vrijheid van onderwijs op verschillende punten in het gedrang lijkt te komen. Op die manier komt één van beginselen waarop de Belgische rechtstaat is geschoeid zwaar onder druk te staan. Wie had dit bijna twee eeuwen na de totstandkoming van België durven voorspellen? Ook de grondrechtenproblematiek wordt in het onderzoek grondig geanalyseerd met voornamelijk aandacht voor de specificiteit van identiteitsgebonden werkgevers. De mogelijkheden van de werkgever om enige loyauteit bij het personeel af te dwingen zijn niet alleen in het licht van de grondrechtenbescherming maar ook in het kader van de discriminatieregelgeving begrensd. Bij de beoordeling *in concreto* zal veel afhankelijk zijn van de concrete functie die door de betrokkene wordt uitgeoefend, maar ook van de wijze waarop de werkgever zich profileert. In het collectief arbeidsrecht is het dan weer vooral opvallend hoe de Vlaamse regelgever laveert tussen de eigen opgezette structuur en de bestaande federale overlegorganen.

Het voorgaande vormt uiteraard slechts een greep uit de vele inzichten die het onderzoek biedt.

Deze juridische doorlichting kan een eerste aanzet vormen voor de vernieuw(en)de rechtspositieregelingen die op een solide onderwijsvisie dienen te zijn gestoeld.